

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.16. Temous vestrum semper est paratum. Tempus tuum modicum est; illud saluti tuæ sollicitus impende: quandoquidem illud diabolus reddat in tui perniciem valde diligentem. Balenæ comparatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

& cito peritris impediti; saltem a modo quod reliquum vite superest, & ignoras an paucarum temporum sit horarum, in diuino transige famulatu, animae tuae salutem & tui ipsius recollectionem. Spectare videtur Apostolus, illud quod Iacob Socero suo quondam dixit. *Lahaio, Tu nosti, quomodo seruietis tibi. Et. iustitiam est, al. quando prouideat domui tuae.* Verba haec obijcere tuum esset mudo, carni, atq; demonio, quae alias explicauimus.

§. 16. Tempus vestrum semper est paratum. Tempus tuum, modicum est; illud salutis tuae sollicitus impende: quandoquidem illud diabolus reddat in tui perniciem valde diligentem. Balena comparatur.

24
I.
Cur Deus
modicum
nobis te-
pus lar-
gatur.

VT opinor his verbis: *Tempus vestrum semper est paratum*, respondet Christus illi, quid heri diximus, nimirum quod modicum nobis tempus largiatur: *Adhuc modicum tempus vobiscum sum.* Dicit mihi si modicum salutis nostrae tempus assignes, quid acturus sum modico tempore modicum efficiatur. Notissimum est, quod negotium maxime graue, atque inestimabile momenti, quod homo potest efficere, sit sua iustificatio, quam obstetricante gratia Dei operatur, opus omnium quae fecit Deus excellentissimum, ipsa caeli, terrae, imo Angelorum creatione sublimius, opus, in quo homo prodit de abyssis, & seipsam inter Spiritum transfert Angelicos: ratio operi tempus est necessarium, Falleris omnino falleris: imo potius multa modico potes tempore praestare, quia Deus semper adstat paratus ut te recipiat expectant, ut tibi ignoscat, suam gratiam tribuat, atque cum illa secum tua operetur saluationem: *Tempus vestrum semper est paratum.*

II.
Similitudo.

Hoc inter alia ad nostram salutem diuina decreuit sapientia, ut nobis tempus largiretur modicum & modicum nostram etenim peruersam cognoscit conditionem, quando Pater percipit filium suum prodigum esse, & pecuniarum dilapidatorem, pecunias illi parca ministrat manu, ut illas utiliter impeditat rebus suis, et rationi congruis, & illas non dilapidet inutiliter, Puero famelico panis perfrusta porrigitur, hoc namque modo illum minime prodiget: quinimo ipsas micas colliget decedentes. Quid magni pretij tempus est, idque tanquam, ut vno instanti eiusque momento homo possit diuina fultus gratia omnia Dei regna sibi comparare: potest ex dia-

III.
Modico tempore

bolo Angelus fieri, & qui prius pullos erat inferni sic cocti: seraphim ardentissimus: Magdalenam attende, quam Pharisaeus demonum clorcam indicabat, cui amen sic Christus: à vero aberras: est etenim seraphim amore tenuissimus: *Dilexit mundum* vno namque temporis momento diuina spirante gratia spatium percussit inferni: Latio, qui Sanctorum quotunda iudicio, prius Christum conuictus, offenderat, momento tempo: tantam percussit terrae regionem, ut cum Christo pariter paradysum introierit. Quod si vel momentum temporis inferno damnatis concederetur, illudque vellent utiliter impendere, diuina illis assistente gratia, cunctas illas euaderent poenas, flammis exstinguerent inextinguibiles, atque inter ipsos Angelos sedem sibi collocarent, o quantum est hoc ponderis.

Sanctus autem in gloria sua Deus tempus largitur abundantem, nam suam illis communicans eternitatem illis tantum imperitur temporis quantum simul includit aeternitas: etenim aeternitas duratio est simplicissima comprehendens in se omnia tempora praeterita, praesentia & futura: *Tota simul, & aeterna duratio*, in se totum illis largitur tempus quia tota haec fructuosè duratione impenduntur fruendo Deo, illo se vniendo, illumque benedicendo: *Beati qui habitant in domo tua Domine, in facula sanctorum laudabunt te.* Porro nostram intelligit Deus conditionem, quod prodigi signis temporis, & quaramus, quibus hoc impendamus, nec est, quod minus tempore faciamus.

Elegantem expendit D. Bern. quod frequens est inter homines, & quae iam vulgare proverbium: eamus transigamus tempus, Domine mihi, hic modicum temporis expendamus donec hora praeterit, & tempus aditendi, illudque negotium agendi. Dicit mihi, ait Ecclesiasticus, non fabulamur modicum donec intrandi chorum hora appropinquet. Colloquamur hic autem ut forentis usque dum in conuictum accedamus, fabulis accensus usque dum hora conuicti audiamus: *Libet consulari aiunt domos hora praeterit.* Heu quam prudens verbum quam inuisum, inquit Bern.

O donec praeterent hora donec praeterat tempus, An ego iam hocce tempus attulmas, ut quae res, quibus transigas illud impendimus? haec & quidem maiori poena torquetur in inferno damnati, quod scilicet intelligant, quam inutiliter tempus perdidit, quodque, vel modicum illius utiliter impendo eorum sibi gaudia comparasset hic est vermis ille eorum viscera corrodens immortalis,

IV.
Sanctis
tota cur
detur
aeternitas

Pf. 35.

D. BERN
Ser. de
trivlicis
custodias
manus
linguae, &
cordis.

V.
Tempus
quam
pretiosum sit.

VI.
Similitudo.

talit, heu quid agere potui? quid lucrari tanto mihi à Deo concessio tempore? I similitudo & eos cruciat, dū videt tempus à nobis ita prodigi & impedi inutiliter. Hac similitudine claris hoc patet, quanto dolore torqueretur ille, qui primum si tū deficiens videret te vas aquæ refrigerantis huc & illuc inutiliter effundere, cuius nec gutta posset obtinere? quā grauitate & moleste ferret hoc fame languidus, si te videret mensæ accumbentem martiali, panes aurē integros canibus adijcientem, in terra cōculcantē, ipse quorū nec micam quidē valeret obtinere? sales sunt mitra illa Barabthi mancipia: conspiciunt enim quod vni a fluminis illius temporis guttā vnāq. panis illius micā salutem assequeretur, si Deus illam ijs largiri dignaretur: te autem cernunt illud ita vilipendere, vt hoc & illuc dispergas, & integris effundas. Vis non instans vnū, non horam vnā, sed diem integrū, hebdomadam integrā, mensem integrum, annum integrum, imo plures annos impendens mundi vanitatibus: tempus illud diabolo, nū do, carni tuæ, delitijs, ventoue cos feceris.

D. CRY. O quā dolendum, cum D. Chryf. quod nūmus regius perditus tanto te dolore discruciet, & tanta conseruet sollicitudine non solum scutum aureum, sed & regalem argentū & minutissimam aris moneta, eum autem tanto sit his tēpus pretiosius & quo lucrari possis plura, quā quibuslibet pecunijs, non solum non cōtraheris, si illud per dies, uenales & annos integros amiseris, sed in super occasione queras illud amittes di? *Si parum auri amittū id omne damnū appellas, & si totus dies in diaboli operibus consumpseris, nihil amittū opinaris.* Vt aurē illud quāsi pretiosum quid conserues, tibi hoc Deus minutū concedit: nō enim hoc tibi tribuit nisi per minuta & instantia, nec quid amplius habes de tempore quā præsens nunc, in hoc, si bene fueris illo vlus. Deum inuenies te praestolātem, qui te recipiat, qui tibi parcat, si debite accesseris: vt enim paulo superius diximus, tempus hoc est acceptabile: *Ecco nunc tempus acceptabile.* Quid de matutino? tuum hoc non est, quid de vespertino? nec illud tuum est, tam modicē enim tibi Deus largitur vt tuū non sit, nisi præsens momentum: *Tempus vestrum.*

43 Paulo ante declarauimus Apost. consilium: *Redimentes tempus: quoniam dies mali sunt.* Perpende quod dies mali sint: quis hoc copiat dies malidixit Spiritus S. de arte pingendi, quod mala sit: *Mala aris excogitatio: quia fallax est:*

uarijs enim coloribus, lineamentis, & vmbri visum illudit, tantū quē perfectior est imago, quā dō te verius videretur decipere, nam in tabula demonstrat illum procul multūq. abesse miliaribus, qui tabula appingitur: & ad ima videtur alter depressus, & hic in superiori constitutus loco, si verō digitum applices, & contingas omnia sunt æqualia: hic ait Apost. dies esse malos id est fallaces: quia de causa Spiritus S. tempus vocat iniquum & malum: *Sicut pisces capiuntur hamo, & sicut aues laqueo comprehenduntur, sic capiuntur homines tempore malo.* Quoties ille cogitat tempus suū esse diuturnū & multos sibi annos vitæ superesse, qui sua hic negotia disponit, quāsi sic futurum esset, & illo nihil minus cogitante, deficit illi tempus, moritur & risu dānatus exponitur. Hoc Apost. consilium, meā quidem sententiā, respondet visioni, cuius meminit D. Ioan. in Apocalypsi, visioni enim & audiuit Angelum voce magna dicentem: *Va terre, vae mari quia diabolus descendit ad vos habens iram magnā sciens quod modicum tempus habet.* Mercator opum amittimus, & munditias frequentans nouit modicū illas tempore duraturas, quā nō diligentiā ad illud accurrit negotiū illā procurat emptiōne, & illi studet venditione: claro in domū irrupēs cuius opulenti quā nouit modico sibi tempore ibidē herendum, quā sedulo ad hoc non recurrit scrinium, ad illud festinat cubiculum, illam effringit arcam, illas depradatur cistas?

Ecce tibi patet ratio demonis industris, quā nostram procuret damnationem. *Tanquam le rugiens circum quarens, quem deuoret,* sic illum deturbat D. Petrus quā velox ad illum festinat, eum tentaturus? hunc alleclurus? quā anxius vt talem corrumpat puellam, euerit coniugā & mercatorem inflammet auri cupiditate: *Tempus: Circuit quarens quem deuoret,* aliud nihil mente tractat, vt diximus Dominicā prima quadragesimæ. quæ igitur est causa? *Sciens quod modicum tempus habet,* suis negotijs suā intentioni & diligentia impendendum: gradum sistit, Sanctissime Apostole, quā ratione nouit diabolus modicum sibi superesse tempus: nō ignorat, tempus non finendum, nec mundū, nisi prius impleatur illud quod dixit Apost. de manifestatione Antichristi: *Nisi venerit discessio primū, & reuelatus fueris homo peccati.* Hoc nondū vidimus, atque ad illud nultum requiritur temporis etenim ad miris prædicare debet, vel si magis placeat, conseruare: lucere Antichristus, **Vuu 4.** tricanio

mali.
Sap. 15.

Es. 9. 11.

Ap. 11. 12
VIII.
Similitudo.

IX.
Diabolus ideo furit in nos quia scit se habere modicum tempus.

X.
Obiectio
1 Th. 2. 3.

triennio & medio: deinde an hoc eum lateat, complendum illud Christi vaticinium: nempe primò per totum orbem Euangelium esse predicandum? an hoc non noñit Iudæos ad Euangelij fidem esse conuertendos, & implendum Davidis oraculum, bis ad maiorem rei certitudinē ab ipso repetitū: *Conuertentur ad vesperam* & hoc pariter Apost. quòd tota Gentilitas Christi sit receptura, eiusque Euangelium, deinde Iudæorū Synagoga? *Donec plenitudo Gentium intraverit. Et tunc omnia Israel saluus fiet*: hoc suppositū notum est diabolo multum illum superesse temporis.

*Pf. 7. 85
15.*

Rom 25.

XI.
Solutio

Respondent aliqui verū esse diabolum non latere, hęc omnia debere fieri, nec ptius mundo terminum esse imponēdū; porro pariter nouit hęc omnia paucioribus annis posse impleri, & executioni mandari quinquennio vel saltem sexennio: ita vt plures his annos non habeat certos & securos, & nescit vtrū mane dies elucefcat, in quo nascetur antichristus: & fiat illa redemptio Gentilitatis & Iudæisui ad Euangelij: quā facta tempus finietur & mundus. Bona est hęc declaratio, atque ex ea rationem elicio ad nostrā negligentiz condemnationem: si diabolus, licet sciat nonnullos sibi superesse determinatos annos, quibus nos perdat tanto seruent impetu nostram molitur damnatio: *Sciens quod modicum tēpus habet*, quæ premere te debet anxietas, quæ turbare sollicitudo, qui nullos securē potes annos tibi polliceri, nec mēses, nec dies, nec horas, sed nec momēta, rebus omnibus Deus præfixit tempora excepto tamē viuendi: vnde hic ait: *Tempus nascendi & tempus moriendi*. An ergo non scribit tempus omnibus? *Omnia tempus habent*. Cur igitur tempus non determinas viuendi, sed nascendi & moriendi? quia nullum est viuendi tempus certū & securū, quo momento in matris utero nascitur Embrio priusdam in mundū prodeat, mori potest, nec vtrū quidem vite momentum tibi potest homo polliceri; an ergo iudicas tibi viuendum magna sollicitudine, & hoc tempus bene & vtiliter impendendum illo in saluē em tuam vitæ *at nunc nolite illudera*. Nolite illud nugis impendete.

XII.
Nullum est tēpus viuendi.

Eccl. 3. 2.

*Lib 10.
ent in
Exo. loc.
46. To. 3
Ex 102
XIII.
Deus
quasi*

Noiat D. Aug. illud Exo. *Vi narrares in auribus filij eius*, nepotum tuorum, quos contempseris. *Et in auribus filij eius*, septuaginta leguati. *Quæcumque* est: *draco iste quem formasti ad illudendum ei*. *Et illudendum ab Angelis eius*. Prolequitur hoc no-

ster Card. Caiet, notans quòd in eo Deus declarare voluerit se procedere contra Pharaonem: *Tamquam iocoso contempseris*: Et reuera, licet graues fuerint illæ plagæ, porro respectu Diuinae potentie omnia ludicia fuerunt, ait Caiet, & sic se rei veritas habet: omnia namq; iocosa videbantur, nunc flagellat, nunc cessat, nunc reuertere, nunc dicit illi hoc meo nomine; nunc terret, nunc manū à supplicio retrahit ad quod libet Pharaonis promissum, iam habebat quoddēno diceret, illique ordinaret, vt quasi ludendo Deus egisse videretur: quicquid & ipse Pharaonem Deo velut puer, qui virgas aduertens timet, tristatur, & ingemiscit, quas si non videtis, timoris obliuiscitur & tristitia, nec illum in eo remanet signū poenitentiz, sed ridet & spatatur, sicut antequam illas conspexisset, eomodo Pharaon procedit cum Deo: dū enim flagellis illum atterit, & supplicijs, timet Deum, loget, lachrimatur, mille iurat promissa correctionis, quibus Deus, quasi permotus manu atollit, & continuo in pristinam Pharaon labitur obstinationem, ingratiudinem, & contra Deum rebellionem, quid plura? & ludum quocūq; teū agit diabolus, qui est velut lusus taxillorū: tibi namq; liberū concedis vitij tuis ingressū, & Deum offendendi facilitatem, tibi cibū suggerit, quo possis accedere securus; te occidere te perdere, nec desistit, donec te tartari profundo demerferit: *Et quando dicit inimicus meus, præualui aduersus eum*. hæc erat Davidis oratio: Domine luce in oculis meis infunde, quā periculum mee saluationis agnoscam, & sollicitum viuam in omnibus offendiculis mihi ab inimico præparatis: ne quando triumphum agat de me iactetque se mihi præualuisse, victoriam eripuisse, me prostrauisse, perdidisse.

Perpende historiā Patriarchæ Ioseph. Diuina nouit reuelatione somnijs illi præstentis Pharaoni septem spicariū, & totidē vaccarū crassa. Prudentia rō & languentiū: Deū significare septē futuros Ioseph annos maxime fertilitatis, & vbertatis: quos in conciperent septē alij extrema sterilitatis & pendis: proinde necessarium esse primo septennio fertilitatis fruges recondere, & seruare pro secundo septennio sterilitatis. Videre licet Patriarcham Ioseph, anxium, sollicitum, diligentem, à primo anno vbertatis in congregando, condēdo, granarijs horreis implendis, vt illi nec granum tritici deperdat: quæ tua hæc o Patriarcha sollicitudo? an expectare nō licet vsq; in vltimum annum, vel alios subsquentes, cū illos

illos habes tibi determinatos: nequaquam quā-
uis eni in multa sit tritici praefens abundantia,
multa quoque ventura est tritici sterilitas: suadet
igitur ratio diligentiam. Sic est, porro dicitur
mihi Ioseph ex revelatione divina septennium
praevoisset sterilitatis & non nisi annum unum
certum haberet abundantiae: qua non torqueretur
anxietate, in dormiret, iam tranquillus esset
an triticum male dispergeret: an in flumē demer-
geret: nemo sanus hoc dixerit: imo potius tota
sedulitate, totū congregaret, ut illi nec grauum
quidem deperiret, quod si nec annum quidem
securū haberet sterilitatis, sed tantum sciret vē-
turā sterilitatem futurā supra modum extremā,
cui nec hora quidem certa promitteretur, quā tri-
ticum colligeret, atque hoc tantum ventura ha-
beret sterilitatis remedium, quod iam colligeret,
an tibi videtur, virum tantā prudentiā clarum
anxium fore & sollicitum? an in ambas aures
securus tunc obdormiret: an triticum quod pra-
manibus haberet in aera dispergeret? quod si
faceret hoc, quid obijceres? an non illum pri-
vatum ratione iudiceres?

Eadē te ipsum censurā perstringe. An igno-
ras venturam tibi sterilitatis tēpus, mortis horā
intelligi, quā tēpus & occasio colligendi finie-
tur: an hoc te fugit, tempus futurum, quo corā
Deo sit tibi comparandum? illudque fore adeo
sterile & aridū: ut tunc nec unum quidem pisum
superfit colligendū, tunc nulla erit poenitentia,
nullus dolor, lacryme nulla culpa: eluendis,
tunc nō licebit Sacramenta frequentare, tunc
merēdi tēpus evolat. O quanta haec frugam
sterilitas: tunc deliciae finieunt, cōiuvia termi-
nabuntur, mensae dispergentur opulenti, lectuli
molles ericientur: hic in mundo remanet, quid-
quid possedit diues, nec secum deferet vel vna
aëriculā: *Diues enim dormit, nihil solum auferet:
aperiet oculos suos & nihil inueniet.* nunc tēpus
est libertatis, nunc tēpus tuandēdi peccata: de
illis poenitēdi, salutē tuā elemosynis, vigilijs,
& poenitentijs obtinēdi: nunc tempus est bene
vendi divina misericordia, eiusque Sacramētis.

Quanta hallucinatio differre poenitentiam,
D. Bern. in sermone *De nimia fallacia praesentis
vitae nostrae* proponit fallaciam quā quādoque
vitam nostram ita breuem aestimamus & peri-
culis obitam, aliā autem ita diuturnam & ab-
omni periculo liberam; quando tibi debet alle-
qui? O sic mihi: quia hodie mori potest & tunc uesti-
tutionem afferatur; & quidem de nota dilata-
tione, ne vel in orationum differendū: quāto
Hieron. Bap. de Lanna Tom. III.

de peccatorum tuorum agit: poenitentia ne te
mors illis hinc rapiat implicatum, Domine ad-
huc tempus superest, non est cur sic festinem:
vsque in horam mortis multam superest, atque
in ea vacabit agere poenitentiam, & tunc appa-
ret deceptio: *Longam esse mentitur, ut quam
paulo ante breuem esse dolebant peccato vitam
nunc eandem repente inueniunt vsque adeo pro-
longatam, ut securū se posse putent non modicam
adhuc partē consumere in peccatis. Quod re-
liqua longa sit ad poenitentiam.* Cave ne te deci-
piat: credere fore diuturnā: etenim inexpecta-
tō te mors obruet, nec tibi dabitur poenitentiae
locus, non tempus extrahetur: modo nunc, dum
tempus habes, illā agito, nunc vtere misericor-
diā tibi à Deo oblata: nunc tibi valeat Sacra-
mentorum abundantia: quantum tibi ex illa copia
secutum certumque tempus tuum? *Tempus ve-
strum semper est poenitentium.* Quantum est illud
tempus tuum: hoc solum momentum, hoc solū
instans: an ergo expedit, ut illud dilapidet,
& prodigas, & nedum tibi non lucreris, aut in
tempus recedas sterilitatis, sed in super & illud
disperdas & in aera vētileris: cito certus est, te
fame moriturum, eternumque periturum.

Porro dicamus illud alio modo: diabolus li-
uidā furens sollicitudine circum? *Scimus, quod
maius tempus habet.* Quia nullā habet cer-
titudinem, vitam mundus eras sit finendus &
tempus illi defuturum quo te teneat, & agat in
ruinā. Ratio est: quia dedit experientia, quod
deceptus in rebus illis, quae diuinas tāguat re-
velationes, cumque Deus irideat, earum inte-
gram illi notitiā non infundat: hoc enim ceci-
dit David: *Draco iste, quem formasti ad illuden-
dum ei.* Quot signa, quot promissa Deus parti-
cularia de Messiae aduentu praemiserat signifi-
cans illi matrem, quae virgo futura erat, nativita-
tis suae locum Bethlehē, vitz ciuitatem, Na-
zareth miracula, sua opera: nihilominus eum
diabolus haudquaquam agnouit, donec Chri-
stus exspirauit: etenim nouit Dīsei velū oppan-
dere, cognoscat vterū in illo vel in alio vel talis
prophet, cōpleatur: vade crebro firmiter quod in
illis dubiis sit quae dicitur de Antich, an fuerit
Mahomet, an Amurates secundus: dū enim ille
noscitur voces audiat plurimas: *Antichristus
hodie natus est* vtram Lutherus, vterū iam sit in
mundo sumē illum non agnoscat. Cum autē so-
leat eū Deus fallere, semper formidat, ne mundo
terminans, illo nihil minus cogitante, impona-
tur: hoc est: *Scimus quod modicum tempus habet.*

XV.
Nunc
nobis
fruges in
annos
sterilita-
sunt cō-
dendae.

Job 2 7, 13

XVI.
Solum
est dil-
ferre in
tempus
mortis.

45
XVIII.
Diabolus
sepe à
Deo quo-
ad tem-
pus de-
cipitur.
Ps 103. 16

err sirenmesif sunt. O rem stopdam! erat circumcisio adeo grauis, vt patuit in filijs Sichē, cum tansi essent parui & magni, quas voces, quos planctus, quas fundebant lacrymas! quōt singultus in cœlum dirigebantur ex dolore nimio, quem adferebat illis circumcisio? quid ergo Abrahā, an saltē vel modicū differes tam ardui præcepti & vniuersalis executionē? cum Deus subpœna mortis animæ præcipiat, ego nū diutius expectabo? si forte quis hac nocte discesserit, an expediret vt tanta iactura cor meū lamenta patere? ut abhominatio respōdet Abraham, non est differendum, illud quod Deus præcipit ago dum, quātūlibet arduum sit, & molestum: illico mandetur executioni.

§. 17. Tempus vestrū &c. Diabolus, quo nos perdat, attendit modicum sibi esse tempus: tu illud quoque considera, quo te salues, & muscipulam, quam vidit Amos reformada.

46 **H**æcilius cōstringamus. Diabolus furibundus circumnolita, nec horam, nec in-
terdum adolescentē profectuat, dū est in gra-
tia: quia prouidet, quōd si diuisi uiueret, d. m-
naretur, illudque complet Salom. *Raptus est no-
malitia musares inllectum aia: aut no filio Sap. 4. 10*
deterporat animā illius. Quocirca summo maac
non omittit eius procurare damnationem, quē
videt amicum Dei: pollet enim fieri, vt mane
Deus illum raperet ac incolumem serualet, &
proinde nullū sibi superesset tempus, quō il-
lus intendere damnationem, quid igitur? quo-
tidie suspicatur vltimum esse vitæ diem vnus-
cuiusque: vnde nullo modo patitur elabi vel
vnicam horam, quā non omnem sibi possibi-
lem adhibeat, nosperendi diligentiam. Si dia-
bolus in crastinum non differat insti procurare
perditionem: quia licet illi videatur, quōd qui-
dem naturaliter vitam habeat ad multos dies
securam: porro videt quōd Deus additō suo
suo serutinio quandoque dum minus cogitat,
illū ei eripit, loco statuit securo & de vitæ hu-
ius periculis eripit euidenioribus: hoc est: *Scis
quā modicum tempus habet. Te vero, qui nec
scientiā nosti naturali, vitum cras victurus sis,
& quotidie cernis præ oculis in peccatoribus
tremenda Dei iudicia: talis enim saluus decu-
bit, & incolumis, quem mane ad sepulchrum
extulerunt: talis autem vegetus surrexit & in-
reger, solem tamen non vidit occidentem, altee
autem adolescens quem dixisses adeo robustum
vt vendere potuisset, sic loquamur corporis va-
letudine, inopino corripitur exanthemate, quo
per singula momēta ad funera rapitur: similiter
& vicinus tuus corporis crassitie turri compa-
randus subito apoplexia tangitur, vel lethargo,
siccq; hinc discedit, vt nec semel in se potuerit
introuerti: quæ te in quā debet torquere cura, &
quā iuste tibi timendum, ne quisque dies tibi
sit vitæ postremus quam serio tibi incumbie
sic tempus impendere quasi tibi nullum crasti-
num esset aduenturum.*

I. Diabolus sepe fallitur circa hominis corporalem dispositionem.
hanc autē nouit esse breuem. Oprimē sit quōd
Iob scripsit: *Breuis dies hominū sunt &c. homo
natus de muliere, breuis viuens tempora &c.*
Obijces: sit ita: hoc enim & nos nominamus om-
nes, sed cur ita festinandum? licet intelligat,
quod absolute vita diuturnior eius qui diutius
vixit, breuis sit, cum paucis tantū annis perse-
ueret, an non magnus est Astrologus, qui ex in-
fluxu stellarum in ortu illius cognoscit, quōd
viginti adhuc annis vel triginta sit superuictu-
rus? an non expertus est medicus, qui cognos-
cit, & explorat humores corporis vnus cuius-
que & notat in hoc esse bene temperatos & sa-
lute potiri eum incolumi? an non corporis tui
cognoscit compositionem, & videt nihil nunc
esse, quōd tibi possit mortem inferre?

Non abnuo: etenim cognoscit totā naturā: sed
tamen intelligit à Deo mundū gubernari, cuius
erga mortales singularis est prouidentia, & quōd
aliquando secretō suo iudiciō, subito hinc illū
rapiat, cui vitā videbatur fu iura diuturnior, &

interdum adolescentē profectuat, dū est in gra-
tia: quia prouidet, quōd si diuisi uiueret, d. m-
naretur, illudque complet Salom. *Raptus est no-
malitia musares inllectum aia: aut no filio Sap. 4. 10*
deterporat animā illius. Quocirca summo maac
non omittit eius procurare damnationem, quē
videt amicum Dei: pollet enim fieri, vt mane
Deus illum raperet ac incolumem serualet, &
proinde nullū sibi superesset tempus, quō il-
lus intendere damnationem, quid igitur? quo-
tidie suspicatur vltimum esse vitæ diem vnus-
cuiusque: vnde nullo modo patitur elabi vel
vnicam horam, quā non omnem sibi possibi-
lem adhibeat, nosperendi diligentiam. Si dia-
bolus in crastinum non differat insti procurare
perditionem: quia licet illi videatur, quōd qui-
dem naturaliter vitam habeat ad multos dies
securam: porro videt quōd Deus additō suo
suo serutinio quandoque dum minus cogitat,
illū ei eripit, loco statuit securo & de vitæ hu-
ius periculis eripit euidenioribus: hoc est: *Scis
quā modicum tempus habet. Te vero, qui nec
scientiā nosti naturali, vitum cras victurus sis,
& quotidie cernis præ oculis in peccatoribus
tremenda Dei iudicia: talis enim saluus decu-
bit, & incolumis, quem mane ad sepulchrum
extulerunt: talis autem vegetus surrexit & in-
reger, solem tamen non vidit occidentem, altee
autem adolescens quem dixisses adeo robustum
vt vendere potuisset, sic loquamur corporis va-
letudine, inopino corripitur exanthemate, quo
per singula momēta ad funera rapitur: similiter
& vicinus tuus corporis crassitie turri compa-
randus subito apoplexia tangitur, vel lethargo,
siccq; hinc discedit, vt nec semel in se potuerit
introuerti: quæ te in quā debet torquere cura, &
quā iuste tibi timendum, ne quisque dies tibi
sit vitæ postremus quam serio tibi incumbie
sic tempus impendere quasi tibi nullum crasti-
num esset aduenturum.*

Hæc mente voluebat Dauid, illi que ver-
bis indicabit: *Eccc mensurabiles posuisti
dies meos: Quæ verba sic transterunt Sep-
tuaginta: Eccc veteres posuisti dies meos.
Vt exposuit eum D. Ambrosio, D. Au-
gustinus Perpende, Domine mi, quod vete-
res mihi dies tribueris, Cur quæso dies appel-
lat veteres? præclara hic congerunt SS. Pa-
tres, sed propositio seruiet quōd ante sugges-
imus: nempe, quōd in Sacris litteris idem signi-
ficent seu conuertantur: aliquid antiquari, seu
senescere, & prope interitum esse: ita loqui-
XXXX a sur*

§. 38. 6h
11.
Nostri
dies sunt
veteres.
in Ps. 38.